

מסורת הש"ס

(א) אלהות פי"א מ"ו,
(ב) ז"ל על האסקופה כולה
כו' רש"א, (ג) [נצח"א: אין
מבטלן], (ד) זה הוא דבור
בפני עצמו, מהר"ם, (ה) ג"ו
הוא דבור בפני עצמו.
מהר"ם, (ו) ז"ל אלא, רש"א,

ה"ג וסני עלה ורבי יוסי מטהר אהייא אי נימא אסיפא תנא קמא נמי טהורי מטהר אלא דקאמר ס"ק הבית טמא אי משום דדרך טומאה לנאח בו ולא גרסינן אלא לאו ארישא. דהא ברישא בזהדיא תנן דה ורבי יוסי מטהר: אי נימא אסיפא. וכדקתני הא ת"ק נמי מטהר: אלא.

שמינה לת"ק דקאמר הבית טמא כל היכא דמשכחת חלד מהך תרי טעמי אי משום דרך טומאה לנאח כגון רישא דיש דה פותח טפח דאין כאן טומאה טמונה אלא משום דסופה לנאח ואי משום דטומאה טמונה בוקעת מדנקט רישא יש דה פותח טפח ותנא סיפא עלה העמידה בפתח ופתחה לחוץ הבית טהור ושמעינן מינה טעמא דיש דה פותח טפח דאין כאן אהל טומאה טמונה הא אין דה פותח טפח אפילו העמידה בפתח ופתחה לחוץ הבית טמא מפני שטומאה טמונה בוקעת והוי כאלו מוטלת בקרקע הבית והבית מזהיל עליה: וקא"ל ר' יוסי. ברישא דקאמר גבי יש דה פותח טפח הבית טמא מפני שדרך טומאה לנאח יכול הוא להוציאה לחצאין: ודקאמר. כסיפא הבית טהור וטעמא דמשום דנקט ברישא יש דה פותח טפח הא אין דה פותח טפח הבית טמא משום דטומאה טמונה בוקעת לאו מילתא היא דטומאה טמונה אינה בוקעת: הכלל שאלו נשר המס ומס הכלל דאלו מי אפילו נכנס לבית הבית טהור כדאמר בבבא המקשה (לעיל דף ע"א). דטומאה בבלועה בצעלי חיים אינה מטמאה: ומוטל על האסקופה. וזוארו לפנים: אם יש בוארו פותח טפח. רוחב טפח בוארו: מביא את הטומאה. ומשום דדופנו העליון מזהיל על הטומאה וראשו השני ממשיך האהל לבית ויוצאה דרך פיו לבית ואע"ג דאין לה אהל שחללו טפח סבר ר"מ דממשך

הואיל ורחבו טפח: ואם לאו אין מביא את הטומאה. דכל שאין בו רוחב טפח אינו אהל כדתנן (אבלות פ"ג מ"ו) טפח על טפח על רוס טפח מרובע מביא את הטומאה: רבי יוסי אומר רואים את הטומאה. קס"ד דה"ק בודקין בגופו את מקום הטומאה אם היה מן המשקוף ולפנים: הבית טמא. השתא קס"ד ואלדאין בוארו טפח קאי דקאמר ר"מ הבית טהור וקא"ל רבי יוסי את הטומאה מן המשקוף ולפנים אע"פ שאין בוארו רוחב להיות הוא אהל הרי יש כאן אהל גדול שהבית מזהיל על הטומאה וסתם חלל הגרון אין בו טפח והוא לא טומאה טמונה: מן המשקוף ולחוץ הבית טהור. שהרי אין כאן לא בית מזהיל ולא אהל טפח שיהא ממשיכה לחוץ הבית: פיו לפנים. ונקב זנבו לחוץ הבית טהור אם טומאה במחוץ ומשום המשכה לא מטמאין ליה שהרי אין דרך מאכל לנאח דרך הפה אלא דרך השוליים נקב הריעי: פיו לחוץ.

ושליו לפנים: הבית טמא. שהרי דרך פתח קטן הזה על כרחך היה סופה לנאח: בין כך ובין כך. פיו לפנים או פיו לחוץ בין טומאה מוכנג המשקוף ולפנים בין שהוא לחוץ בין שבוארו טפח בין אין בוארו טפח והכלוהו פליג פיו לפנים טמא ואע"פ שאין סופה לנאח דרך כאן קסבר יואף בדבר כניסתה היא מוציאה טומאה אי נמי פעמים שהיה מקיא וכן שליו לפנים מפני שדרכה לנאח דרך זה: מאי לאו אלא בוארו טפח קאי רבי יוסי. ואמר דאם טומאה מן המשקוף ולפנים טמא ואע"פ שאין כאן המשכה מטמא ליה משום שהבית מזהיל על טומאה טמונה: אמר רבא. ר' יוסי לאו אלא בוארו טפח קאי ולחומר דהתם אפי' טומאה בפנים הבית טהור דטומאה טמונה אינה בוקעת אלא איש בוארו פותח טפח קאי ולקולא דקאמר ר"מ אהל הלאר ממשיך הטומאה לבית הואיל ורחבו טפח ואע"פ שאין חללו טפח וקאמר ליה רבי יוסי רואין את חלל הטומאה חלל הלאר אם יש בחללו טפח ממשיך ואם לאו אינו ממשיך. והאי רואין את הטומאה לאו רואין את מקום שכיבת הטומאה קאמר דאמקום שכיבתה לא חיישינן דלא שני לן אם בבית אם לחוץ לבית שאין טומאת הבית אלא משום המשכה אלא רואין את חללה קאמר ודקמסיים בסיפא אם מוכנג המשקוף ולפנים כו' מילתא אחרייה: היא: ובתריה פליג. וה"ק ליה לר"מ דקאמר לענין המשכה אם יש בוארו כולו עם עובי דפנותיו רחב טפח ממשיך אכן חלל טפח צעין: ודקאמר על האסקופה כולה הבית טמא. ואע"פ שאין פיו מן השקוף ולפנים דקחצת כל האסקופה כלפנים והאסקופה רחבה ושקוף מחוץ בו שהדלת נוקף ושוקף בו כספוגין אותו ומההוא שקוף ולפנים הוי כלפנים: שקוף. בטי"ז בלע"ז כמו שאנו עושין למפתן ולמשקוף העליון מקום שהדלת נוקף עליה. ולשון שקיפה היא הכאה שנוקש דבר על חצירו כדמרגמינן חצורה (שמות כ"א) משקופי עלה נדף (ויקרא כו) טרפא דשקף שדופות קדים (בראשית מ"א) שקיפן קידום חצויות ברוח: מאן חנא. דלעיל (דף קכ"ה) דהנוגע בכחאי זית ודבר אחר מזהיל עליו ועל חאי זית דקמני טהור דלא מנטרפי אלמא גנע ואהל לאו חד שמה הוא ופליג אדרי' יוסי דקרי לאהל נוגע:

העור והרוטב פרק תשיעי חולין

קבו.

אם יש בצוארו פותח טפח כו'. תימה אי זוארו של כלב חשיב דבר שאין מקבל טומאה כי יש בוארו פותח טפח מאי הוי נהי דרבי מאיר אית ליה חוקקים להשלים מ"מ הא ממעט הבשר את האויר מטפח ואינה יכולה טומאה לנאח ואי חשיב דבר המקבל טומאה היכי קאמר ר' יוסי רואים את חלל הטומאה הא

ותני עלה רבי יוסי מטהר אהייא אילימא אסיפא ת"ק נמי טהורי קא מטהר אלא דקאמר ת"ק טומאה בתוכה הבית טמא אי משום דדרך טומאה לצאת ואי משום דטומאה טמונה בוקעת וקא"ל רבי יוסי דקאמר דרך טומאה לצאת יכול הוא להוציאה לחצאין או לשורפה במקומה ודקאמר טומאה טמונה בוקעת טומאה טמונה אינה בוקעת ורמי דר' יוסי אדר' יוסי דתנן ה' הכלב שאכל בשר מת ומת הכלב ומוטל על האסקופה ר"מ אומר אם יש בצוארו פותח טפח מביא את הטומאה ואם לאו אינו מביא את הטומאה ר' יוסי אומר רואין ה' מוכנג השקוף ולפנים הבית טמא מוכנג השקוף ולחוץ הבית טהור רבי אלעזר אומר פיו לפנים הבית טהור פיו לחוץ הבית טמא מפני שטומאה יוצאה דרך שוליו רבי יהודה בן בתירא אומר בין כך ובין כך הבית טמא מאי לאו אאין בצוארו פותח טפח קאי רבי יוסי ור"מ טומאה טמונה בוקעת אמר רבא רואין את חלל הטומאה קתני ורבי יוסי בתרתי פליג וקא"ל לר' מאיר דקאמר כי יש בצוארו פותח טפח מביא את הטומאה אנן בתר חללה אולגין ודקא אמרת ה' (הבית) כולו טמא מוכנג השקוף ולפנים הבית טמא מוכנג השקוף ולחוץ הבית טהור רב אחא בריה דרבא מתני לה בהדיא רבי יוסי אומר רואין את חלל הטומאה ומאן תנא דפליג עליה ה' רבי שמעון הוא דתניא ר"ש אומר שלש

הדלת הוא כאהל בפני עצמו ואין אהל פחות מטפח ה' אלו אומר פיו לפנים הבית טהור לחוץ הבית טמא מפני שטומאה יוצאה דרך שוליו ונראה דר' אלעזר לאו אכלב דרבי יוסי קאי דר' יוסי בכלב שיש בוארו חלל פותח טפח איירי ורבי אלעזר שאין בחלל פותח טפח מדקאמר פיו לפנים הבית טהור ה' אלמא בפתח כלבים איירי שאין בוארם פותח טפח: מאן תנא דפליג עליה דרבי יוסי ר"ש היא. פ"ה מאן תנא דאמר לעיל נוגע בחאי זית ודבר אחר מזהיל עליו ועל חאי זית טהור דלא מנטרף אלמא תרי שמי נינהו דאהל לאו היינו נגיעה וקשה דהתם אפי' רבי יוסי מודה בין לאבי בין לרבא דהא למעלה מטפח אהל בהמשכה הוא ונראה לפרש דאמאי דקאמר לעיל מאן האי תנא דחשיב לאהל נגיעה ר' יוסי מכלל דאיכא דפליג עליה וקאמר מאן הוי האי תנא: ע"ס

הדלת הוא כאהל בפני עצמו ואין אהל פחות מטפח ה' אלו אומר פיו לפנים הבית טהור לחוץ הבית טמא מפני שטומאה יוצאה דרך שוליו ונראה דר' אלעזר לאו אכלב דרבי יוסי קאי דר' יוסי בכלב שיש בוארו חלל פותח טפח איירי ורבי אלעזר שאין בחלל פותח טפח מדקאמר פיו לפנים הבית טהור ה' אלמא בפתח כלבים איירי שאין בוארם פותח טפח: מאן תנא דפליג עליה דרבי יוסי ר"ש היא. פ"ה מאן תנא דאמר לעיל נוגע בחאי זית ודבר אחר מזהיל עליו ועל חאי זית טהור דלא מנטרף אלמא תרי שמי נינהו דאהל לאו היינו נגיעה וקשה דהתם אפי' רבי יוסי מודה בין לאבי בין לרבא דהא למעלה מטפח אהל בהמשכה הוא ונראה לפרש דאמאי דקאמר לעיל מאן האי תנא דחשיב לאהל נגיעה ר' יוסי מכלל דאיכא דפליג עליה וקאמר מאן הוי האי תנא: ע"ס

הדלת הוא כאהל בפני עצמו ואין אהל פחות מטפח ה' אלו אומר פיו לפנים הבית טהור לחוץ הבית טמא מפני שטומאה יוצאה דרך שוליו ונראה דר' אלעזר לאו אכלב דרבי יוסי קאי דר' יוסי בכלב שיש בוארו חלל פותח טפח איירי ורבי אלעזר שאין בחלל פותח טפח מדקאמר פיו לפנים הבית טהור ה' אלמא בפתח כלבים איירי שאין בוארם פותח טפח: מאן תנא דפליג עליה דרבי יוסי ר"ש היא. פ"ה מאן תנא דאמר לעיל נוגע בחאי זית ודבר אחר מזהיל עליו ועל חאי זית טהור דלא מנטרף אלמא תרי שמי נינהו דאהל לאו היינו נגיעה וקשה דהתם אפי' רבי יוסי מודה בין לאבי בין לרבא דהא למעלה מטפח אהל בהמשכה הוא ונראה לפרש דאמאי דקאמר לעיל מאן האי תנא דחשיב לאהל נגיעה ר' יוסי מכלל דאיכא דפליג עליה וקאמר מאן הוי האי תנא: ע"ס

עין משפט
נר מצוה

סג א מ"י פכ"ה מהל'
טומאת מת הל"ז:

ענין רש"י

בטי"ל. חלק מהמשקוף
שבו הדלת חובטת.

שיטה מקובצת

א' ר' יוסי אומר רואין את
הטומאה מוכנג השקוף:
ב' ודקא אמרת על
האסקופה כולה טמא:
ג' דפליג עליה דר' יוסי
ר"ש הוא: ד' טהורי
מטהר אלא דשמעיה
דקאמר ת"ק: ה' וטעמא
משום דנקט ברישא:
ו' משום דדופנו העליון
נ"ב ג"א בסי"י משום
דרדפנו ראשו מאהיל וכו':
ז' השתא קס"ד דאדאין
בצוארו טפח קאי: ח' אף
בדרך כניסתה היא מוציאה
טומאתה. (נ"ב וה"נ תניא)
א"י פעמים שהוא מקיא
וכן שוליו וכו' כן מצאתי
בסי"י אדוד: